

Sygn. akt I ACa 1213/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Marek Boniecki (spr.)
Sędziowie:	SSA Regina Kurek SSO del. Wojciech Żukowski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Urszula Kłosińska

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2019 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Bank S.A. w W.**

przeciwko **M. J. (1) i M. J. (2)**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 26 czerwca 2018 r. sygn. akt I C 125/18

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że nadaje mu treść:

„I. oddala powództwo;

II. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanych kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.”;

2. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanych kwotę 4.050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;

3. nakazuje pobrać od strony powodowej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 4.574 zł (cztery tysiące pięćset siedemdziesiąt cztery złote) tytułem nieuiszczonej opłaty od apelacji.

SSA Regina Kurek SSA Marek Boniecki SSO del. Wojciech Żukowski

Sygn. akt I ACa 1213/18

Uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 8 listopada 2019 r.

Wyrokiem z dnia 26 czerwca 2018 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zasądził od M. J. (1) i M. J. (2) solidarnie na rzecz (...) Bank S.A. w W.: kwoty 86.492,21 zł, 4.080,28 zł, 878,19 zł z odsetkami i 15 zł oraz orzekł o kosztach procesu i wynagrodzeniu pełnomocnika z urzędu pozwanych.

Sąd Okręgowy ustalił stan faktyczny szczegółowo zaprezentowany w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, z którego to uzasadnienia wynika, że w dniu 25 listopada 2014 r. pozwani w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą zawarli z powodem umowę kredytu. Stronie pozwanej udzielono kredytu w wysokości 125.722,22 zł na okres 48 miesięcy. Wymagalne zadłużenie pozwanych według stanu na dzień przed dniem wytoczenia powództwa, tj. 20 kwietnia 2017 r. wynosiło 91.465,68 zł w tym: niespłacony kapitał 86.492,21 zł, odsetki umowne 4.080,28 zł, odsetki za opóźnienie 878,19 zł, opłaty umowne w kwocie 155 zł. Pismem z 9 sierpnia 2016 r. powód wezwał pozwanych do zapłaty powstałej zaległości w terminie 14 dni roboczych od daty doręczenia pisma. Następnie w dniu 2 lutego 2017 r. skierował do pozwanych pismo zawierające oświadczenie banku o wypowiedzeniu umowy o kredyt. Przesyłki pocztowe zostały odebrane 8 i 22 lutego 2017 r.

W ustalonym przez siebie stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał powództwo w całości za uzasadnione w świetle art. 69 ust. 1 prawa bankowego, stwierdzając, że powód udowodnił istnienie i wysokość dochodzonego roszczenia oraz fakt wypowiedzenia umowy kredytowej.

Wyrok powyższy w części uwzględniającej powództwo zaskarżyli apelacją pozwani, wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa, ewentualnie uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Apelujący zarzucili naruszenie: 1) art. 320 k.p.c. – poprzez nieuznanie, że przypadek pozwanych jest przypadkiem uzasadniającym rozłożenie na raty zasądzonego świadczenia i nie odniesienie się w treści uzasadnienia do wniosku pozwanych, podczas gdy Sąd I instancji zdawał się widzieć konieczność odstąpienia od obciążenia kosztami procesu, z uwagi na sytuację majątkową pozwanych oraz ich sytuację życiową, a także sposób, w jaki doszło do powstania zadłużenia, jednocześnie nie uwzględniając wniosku pozwanych bazującego na tych samych ustaleniach faktycznych oraz zbagatelizowanie postawy pozwanych, która wraz z ww. uzasadnia rozłożenie należności na raty; b) art. 5 k.c. – poprzez jego niezastosowanie i nie oddalenie powództwa w całości oraz pominięcie w uzasadnieniu faktu, że powód nadużył prawo podmiotowe poprzez przedwczesne powództwo, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że pozwani nie tylko lojalnie informowali powoda o swojej sytuacji finansowej, ale również czynili wszelkie kroki, by utrzymać łączącą ich z powodem umowę kredytową, poprzez karencję w spłacie lub restrukturyzację kredytu, ich sytuacja majątkowa, a także rodzinna uzasadnia oddalenie powództwa w całości, zasądzona kwota jest na chwilę obecną nieegzekwowalna.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy prawidłowo co do zasady ustalił stan faktyczny sprawy, co sprawiło, że Sąd Apelacyjny przyjął go za własny. Ocena ta nie dotyczy jedynie stwierdzenia, że na dzień 20 kwietnia 2017 r. wymagalne zadłużenie pozwanych wynosiło łącznie 91.465,68 zł. Zakwestionowanie tego ustalenia wiązało się z podważeniem przez Sąd odwoławczy skuteczności wypowiedzenia pozwanym umowy kredytu. Jednocześnie Sąd Apelacyjny ustalił dodatkowo, że: do skierowanego do pozwanych wezwania do zapłaty z dnia 9 sierpnia 2016 r. powód dołączył formularz wniosku o restrukturyzację zadłużenia. (dowód: wezwanie do zapłaty – k. 129) W dniu 14 listopada 2016 r. pozwani pocztą elektroniczną przesłali wypełnione wnioski o restrukturyzację, które zostały przyjęte przez pracownika pozwanego.

W dniu 1 grudnia 2016 r. pozwana ponownie tą samą drogą zwróciła się do powoda o odpowiedź w sprawie złożonych wniosków o restrukturyzację. W odpowiedzi poinformowano ją, że zapytanie pozwanej zostało przekazane do Departamentu Restrukturyzacji, którego pracownik miał się z pozwanymi skontaktować. W dniu 12 grudnia 2016 r. pozwana wysłała drogą elektroniczną do powoda kolejne pismo z prośbą o restrukturyzację. (dowód: korespondencja elektroniczna – k. 90-95) Na poczet umowy nr (...) pozwani wpłacili: 500 zł – w dniu 13 stycznia 2017 r., 200 zł – w dniu 9 lutego 2017 r., 500 zł – w dniu 5 maja 2017 r. (dowód: potwierdzenia transakcji – k. 84, 86, 89)

Sąd drugiej instancji poczynił powyższe ustalenia na podstawie dołączonych odpisów dokumentów elektronicznych, których treść nie została w żaden sposób zakwestionowana. Sąd Apelacyjny uznał także za okoliczność przyznaną w rozumieniu art. 230 k.p.c., że złożony przez pozwanych wniosek o restrukturyzację nie został przez powoda rozpoznany. Na fakt ten wskazywali pozwani wprost w złożonych sprzeciwach od nakazu zapłaty, dołączając stosowną dokumentację. Okoliczności tej powód nie zaprzeczył w żadnym ze swoich pism procesowych, choć przytaczana była ona na uzasadnienie przedwczesności wytoczenia powództwa.

W uzupełnionym przez Sąd drugiej instancji stanie faktycznym żądanie pozwu okazało się nieuzasadnione.

Jakkolwiek pozwani nie kwestionowali wprost skuteczności wypowiedzenia im umowy kredytowej, to w istocie przytoczone przez nich na poparcie zarzutu naruszenia art. 5 k.c. argumenty pozwalają na przyjęcie, że takowe wypowiedzenie nie nastąpiło. W art. 75c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (t. jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 2187, dalej: prawo bankowe) ustawodawca przewidział procedurę, która powinna poprzedzać wypowiedzenie przez banku umowy kredytu. Powoływany artykuł nie obowiązywał wprawdzie w dacie zawierania umowy przez strony, co jednak nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy w kontekście przepisu art. 12 ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1854). Powód powyższej procedury nie dochował. Choć bowiem poinformował pozwanych o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację, po złożeniu takowego, nie rozpoznał go w sposób przewidziany ustawą poprzez albo umożliwienie restrukturyzacji zadłużenia (art. 75c ust. 3), albo odrzucenie wniosku (art. 75c ust. 5).

W orzecznictwie nie ma jednolitości w kwestii oceny skutków niedochowania przez bank procedury z art. 75c prawa bankowego. Sąd Apelacyjny w obecnym składzie podzieliła pogląd, zgodnie z którym wypowiedzenie przez bank umowy kredytowej bez zachowania ww. wymogów jest nieważne w świetle art. 58 §1 k.c. w zw. z art. 75c prawa bankowego (por. wyroki Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 6 czerwca 2019 r., I ACa 1132/18, Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 21 marca 2019 r., V ACa 609/18, a także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2016 r. (II CSK 750/15)). Jakkolwiek ustawodawca nie przewidział wprost sankcji nieważności wypowiedzenia to zarówno wykładnia systemowa (zamieszczenie art. 75 c pod art. 75 dotyczącym wypowiedzenia oraz numeryczne powiązanie obu norm), jak i celowościowa (umożliwienie kredytobiorcy podjęcia działań zapobiegających postawieniu kredytu w stan wymagalności), nakazują przyjęcie, że przepisy art. 75c prawa bankowego mają charakter semiimperatywny (na korzyść kredytobiorcy).

Gdyby jednak nawet nie podzielić powyższego zapatrywania, działanie w rozpoznawanej sprawie powodowego banku, który zignorował próby zainicjowania przez pozwanych postępowania restrukturyzacyjnego, uznać należałoby za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, w szczególności obowiązku lojalności kontrahentów oraz zakazu wykorzystywania uprzywilejowanej pozycji ekonomicznej w relacjach umownych, co w konsekwencji prowadziłoby do uznania wypowiedzenia za nieważne na podst. art. 58 §2 k.c. Podkreślić należy, że pozwani wyrażali gotowość regulowania zadłużenia, o czym świadczy dokonywanie przez nich pewnych, choć niewielkich wpłat. Pamiętać trzeba także o następstwach wypowiedzenia umowy dla małego przedsiębiorcy, które może doprowadzić do nieodwracalnych dla niego skutków finansowych.

W konsekwencji poczynionych wyżej rozważań Sąd Apelacyjny uznał, że powództwo nie może zostać uwzględnione, albowiem umowa kredytowa nie została skutecznie wypowiedziana. Mimo upływu terminu, na jaki udzielono kredytu, nie jest obecnie wiadome, jakie jest w rzeczywistości zadłużenie pozwanych, zważywszy, że część żądanych należności była immanentnie związana z wypowiedzeniem, a nadto dokonywane były wpłaty. Najistotniejsze pozostaje jednak to,

że nie został rozpoznany wniosek o restrukturyzację zadłużenia, który w przypadku uwzględnienia miałby z pewnością wpływ na czas trwania umowy. Nie można zapominać także o tym, że w rozpoznawanej sprawie powód domagał się zapłaty całej niespłaconej części kredytu wraz z należnościami ubocznymi w oparciu o wypowiedzenie, które okazało się nieważne. Zapadły w sprawie wyrok nie oznacza zatem, że pozwani zwolnieni zostali z obowiązku świadczenia na rzecz banku w związku z zaciągniętym zobowiązaniem, lecz ich odpowiedzialność będzie kształtować się inaczej, niż w przypadku uznania za skuteczne wypowiedzenia z dnia 2 lutego 2017 r.

Konsekwencją zmiany wyroku co do meritum była także konieczność modyfikacji rozstrzygnięcia o kosztach procesu, które w przypadku pozwanych ograniczyły się do wynagrodzenia adwokata, o czym orzeczono na podst. art. 98 §1 k.p.c. oraz §2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.)

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 §1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Za podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego (wynagrodzenie adwokata) przyjęto art. 98 §1 k.p.c. w zw. z art. 391 §1 k.p.c. oraz §2 pkt 6 w zw. z §10 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia.

O nieuiszczonych kosztach sądowych orzeczono na podst. art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. jedn. Dz. U. z 2019 r., poz. 785 ze zm.).

SSA Regina Kurek SSA Marek Boniecki SSO Wojciech Żukowski